

Fotograaf in dienst van de bezetter

Stad in oorlog. Amsterdam in foto's 1940-45

In de jaren tachtig ontving het NIOD via het Nederlandse consulaat in het Canadese Vancouver 5000 negatieven van het voormalige, in Amsterdam gehuisveste Duitse fotopersbureau Stapf Bilderdienst. Tijdens de roerige bevrijdingsdagen had een Canadese militair het materiaal als oorlogs-souvenir mee naar huis genomen.

Franz Anton Stapf, eigenaar van Stapf Bilderdienst, vestigde zich midden jaren dertig in Amsterdam. Onder de Duitse bezetter floreerde het fotopersbureau. De overtuigde nationaal-socialist Stapf kreeg talloze opdrachten van Duitse instanties. Vaak ging het daarbij om propaganda-foto's. Zijn opnames verschenen in de reguliere Nederlandse dag- en weekbladen, in Duitse kranten en in de nationaalsocialistische uitgaves. Foto's zijn ook opgenomen in de beruchte antisemitische propaganda-brochure *De Joden in Nederland*.

Werkend vanuit zijn standplaats Amsterdam bevat zijn werk veel opnames die een tijdsbeeld geven van het alledaagse leven in de bezette hoofdstad.

In november 1941 meldde Stapf zich bij de *Wehrmacht* om aan het Oostfront het 'bolsjewisme' te bestrijden.

Tot vervolging van Stapf is het na de oorlog niet gekomen. Hij vestigde zich in zijn geboorteplaats Frankfurt, waar hij in 1977 overleed.

*****

Deze expositie is samengesteld naar aanleiding van het boek *Stad in oorlog. Amsterdam 1940-1945 in foto's* van NIOD medewerkers René Kok en Erik Somers. Van 17 februari t/m 14 mei is in het Stadsarchief Amsterdam in de Vijzelstraat de gelijknamige tentoonstelling met een selectie van foto's uit het boek te zien. Een samenwerkingsproject van het Stadsarchief en het NIOD.

*****

Fotoafdrukken vanaf originele negatieven zijn gemaakt door X-Cago, Roermond.